

ПРАВОСЛАВЉЕ

НОВИНЕ СРПСКЕ ПАТРИЈАРШИЈЕ

www.pravoslavije.rs

Издази 1. и 15. у месецу

15. новембар 2011.

2.5 KM

Цена 90 динара

Број 1072

ISSN 0555-0114

97705554011004

„Свако нека верује како му срце хоће“

Давидо Сјирахинић

Зборник радова под насловом „Свако нека верује како му срце хоће“, књига са прве од три у низу планиране конференције поводом 1700 година Миланског едикта, промовисан на Православном богословском факултету у Београду

У организацији Одбора Светог Архијерејског Сабора за припрему обележавања 1700 година Миланског едикта, на Православном богословском факултету, 3. новембра 2011. године, одржана је промоција *Зборника радова* учесника конференције *Неироложна вредности и трајна актуелности Миланског едикта – у сусрет великом јубилеју 2013*, одржане у Нишу, фебруара ове године. Књига носи наслов *Свако нека верује како му срце хоће*. Саорганизатори су били: Асоцијација невладиних организација југоисточне Европе (ЦИВИС), аустријска Фондација Про Оријенте и швајцарска Фондација за мир и решавање криза. На промоцији су говорили: Његово Преосвештенство Епископ бачки др Иринеј, Његово Преосвештенство Епископ јегарски др Порфирије, проф. др Богољуб Шијаковић – државни секретар Министарства вера и дијаспоре, монсињор др Андрија Копиловић и госпођа Мирјана Прљевић, међународни генерални секретар ЦИВИС-а.

Промоцију су својим присуством увеличали: Његова Светост Патријарх српски Г. Иринеј, апостолски нунције надбискуп г. Орландо Антонини, њихове екселенције: амбасадор Републике Грчке Димостенис Стоидис, амбасадор Француске Франсоа Гзавије Дени, амбасадор Мађарске Оскар Никовиц, амбасадор БЈР Македоније Љубиша Георгијевски, као и председник Савеза јеврејских општина Србије г. Александар Нећак.

Отварајући промоцију, Владика Иринеј је рекао да је *Зборник радова* изузетно лепа и технички опремљена двојезична публикација, као и све-

дочанство о ономе што је урађено у Нишу. Уз то је додао да је ова конференција „замишљена као прва у низу од три које припремају централну прославу Миланског едикта, у оквиру наше Цркве и у оквиру Србије“ и да је углавном била регионалног карактера, али да су све замисљене као „међуцрквене, међуконфесионалне, па чак и међурелигијске“.

У наставку, Владика је рекао да је свако „дао свој допринос и своје тумачење тог историјског периода, тог изузетно значајног документа“, те да иако „циљ конференције није био строго академски, да је било и таквих излагања“. У том смислу, додао је он, стечен је историјски увид у документ, те је дата теолошка анализа, као и контекстуализација тог седамнаест векова старог текста у наше време и изазове нашег времена. Покушано је да се покаже, рекао је он „у чему је тај текст још увек актуелан и инспиративан, ако хоћете и провокативан, и за нас данас; у чему може да буде подстицај и за нашу мисао и за наше излагање у Европи данашњег времена (јер и по питању верских слобода и слобода друге врсте, слободе савести, грађанских слобода, није све једноставно и једнозначно и у данашњој Европи и у данашњем свету), а још је много комплексније питање стварног садржаја јединства Европе која тежи ка обједињавању, јер није довољно економско или политичко обједињавање“.

На крају је Владика Иринеј рекао да је план да у току идуће године буде одржана још једна конференција са свестранијом тематиком, која ће бити европског опсега, док у самој

2013. години, треба да буде одржан велики централни скуп који ће бити свеопштег карактера. Треба још додати, да је Владика Иринеј похвалио изузетан труд госпође Мирјане Прљевић, која је заслужна „за лавовски део посла“ око издавања *Зборника*.

У свом обраћању, иначе и уредница овог издања, г-ђа Мирјана Прљевић, захвалила се Његовој Светости Патријарху Иринеју на благослову, као и Преосвешћеном Владици Иринеју на уступању простора у Нишу и могућности да прва конференција буде одржана са прелепом поруком. Изражавајући захвалност и г. Антонинију, апостолском нунцију, као и надбискупу г. Хочевару, истакла је важност присуства представника религијских заједница, те подршке неколико компанија, као и града Ниша. Она је, у духу поруке Миланског едикта, а позивајући се на речи Иве Андрића, поручила да „ако заиста зидамо срећу сваког од нас у свакој души, и спроводимо љубав својим делима по добро других, и третирамо сваког нашег ближњег као да смо ми сами, мислим да је то једини пут да нешто учинимо“. Мирјана Прљевић је још најавила да ће се трудити да својим даљим активностима, не само публикацијама осветле још по неки аспект Миланског едикта, битног за данашњицу и за све нас.

Проф. Шијаковић је, говорећи о актуелности Миланског едикта из ширег контекста, истакао да су речи „којима Константин дарује слободу хришћанима и свима 'да свако може слободно да вјерује онако како му срце жели' поучне и важне и данас и не само да их послушајемо као

савремене, него могли бисмо рећи и као свевремене". Стога, додао је, у нашем контексту који одликује „оптерећеност теме вјерских права, тзв. политичком коректношћу“ имају свој пуни смисао.

У даљем излагању, проф. Шијаковић се дотакао разлика у поимању секуларности државе и друштва, секуларизма као идеологије који је код нас повезан са атеизмом, те верских слобода, питања основаности апсолутизовања права на различитост и др. Он је нагласио да „секуларност државе није супротстављена практиковању вјерске слободе, него треба да ову управо омогући“. У том смислу, он је рекао „да је нама данас поново потребан слух за мелодију теологије и за мелодију вјере“. На крају је закључио да „слобода вјеровања која је садржана у Миланском едикту у данашњим околностима, значи одговорност за слободу и залагање за правду, јер правда доноси мир. Слобода, правда, мир, то је послање превасходно вјерујућих људи, и у личном животу, и у заједници у којој остварују себе“.

Монсињор др Андрија Копиловић је, више резимирајући садржај књиге, рекао да је „захваљујући сарадњи врло уважених институција и појединаца, ова је конференција уистину утемељила трогодишњи ход према великом јубилеју везаном уз један документ који је у повести мењао путању хришћанства, а оставио трајни изазов за сва времена, увек проблематизован и никада до краја решен, а то је питање слободе“.

Он је још додао, да би требало све учинити „да велики јубилеј не буде сећање, него догађај и преокрет, да

поставе исходиште нових корака у остваривању онога што је још увек остало као трајни изазов и задатак за нас, за људе XXI столећа, за нас овде у Србији“. На крају је закључио, да је „конференција у целисти одличан први корак, чврст темељ и незаобилазни изазов“ за даљи наставак, јер се „налазимо пред проблемом глобализацијског друштва који рађа верским релативизмом, док Хришћанство у том процесу има битан задатак да сачува непролазност вредности које су дале темеље и душу Европи“.

Последњи у низу говорника, Владика Порфирије је одајући признање „многим који су, у последње време, учинили напор да се дело и лик Светог Константина Великог представи и у нашој средини“, рекао да ово није обично представљање *Зборника*, већ и поновни „покушај да промовишемо сам Милански едикт и да видимо шта он за нас данас значи, у којој мери је актуелан“. У том смислу, он је додао да се основни изазов епохе у којој живимо састоји „у неопходности

да човечанство изгради макар цивилизацијски модел свога постојања у двадесет првом веку и на даље“. Стога, наставио је, „пред Западом и Истоком стоји веома тежак, али никако, сигуран сам, безнадежан задатак заједничког тражења баланса између прогреса у свету, поштовања права личности и поштовања имовине, с једне стране, и очувања националног, културног и верског идентитета појединих народа, с друге стране“.

Завршавајући излагање, Владика Порфирије је закључио да „без икаквог преувеличавања Свети Константин стоји на самом почетку хришћанске цивилизације и хришћанског закона који управо нуди истински модел хришћанске толеранције и слободе, и постаје оријентир у модерном добу“.

Затварајући промоцију, Владика Иринеј је рекао да ова излагања треба да буду „подстицај да се сви заједно припремимо и за идућу конференцију и за достојно обележавање јубилеја Миланског едикта“.